

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DARBUOTOJŲ, KORUPCIJOS SUVOKIMO IR TOLERANCIJOS KORUPCIJAI NUSTATYMO TYRIMAS

2026 m. vasario 3 d.

Plungė

Siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 5 straipsnio nuostatas, 2025 m. rugsėjo 9 – spalio 1 dienomis buvo vykdoma Plungės rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal sutartis (toliau – Administracijos darbuotojai), anoniminė apklausa, kuria buvo siekiama nustatyti Administracijos darbuotojų patirtis ir santykį su korupcinio pobūdžio apraiškomis, įvertinti, ar įstaigoje imamas pakankamai prevencinių priemonių kuriant ir įgyvendinant korupcijai atsparią aplinką, stebėti darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo bei atsparumo korupcijai pokytį bei įvertinti vykdomų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumą.

Tyrimą atliko Administracijos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo.

Tyrimo metodas – kiekybinė Administracijos darbuotojų anoniminė apklausa. Elektroniniu paštu Administracijos darbuotojams (toliau – respondentams) išsiųsta nuoroda į anoniminę apklausos anketą.

Anoniminę apklausos anketą užpildė 125 respondentai.

I. ADMINISTRACIJOS DARBUOTOJŲ KORUPCIJOS SUVOKIMAS IR TOLERANCIJA KORUPCIJAI

Tyrimo metu siekta nustatyti respondentų korupcijos suvokimo ir tolerancijos lygį. Respondentams suteikta galimybė anonimiškai pateikti informaciją apie korupcijos apraiškas, susijusias su korupcinio pobūdžio teisės pažeidimais.

Šioje srityje aptariami klausimai:

1. Ar Jums yra žinoma, kas yra korupcija?
2. Ar yra buvę situacijų, kuomet Jums vykdant pavestas funkcijas buvo siūloma atsidėkoti ar bandoma kitaip paveikti?
3. Kaip manote, ar Plungės rajono savivaldybėje yra toleruojama korupcija?

TYRIMO REZULTATAI:

- 1) 98,4 procentai respondentų žino, kas yra korupcija, 1,6 procento atsakė neigiamai:
- 2) 22,4 procentų respondentų yra buvę situacijų, kuomet Jiems vykdant pavestas funkcijas buvo siūloma atsidėkoti ar bandoma kitaip paveikti, 77,6 procentai atsakė, kad nebuvo siūloma atsidėkoti ar kitaip paveikti.
- 3) 79,2 procentai respondentų mano, kad Plungės rajono savivaldybėje netoleruojama korupcija, 4 procentai mano, kad taip, 16,8 procentų mano, kad iš dalies toleruojama.

II. PRANEŠIMAI APIE PAŽEIDIMUS

Informacijos apie pažeidimus Plungės rajono savivaldybės administracijoje teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Administracijoje apie galimai rengiamus, padarytus ar daromus pažeidimus teikimo, informacijos apie pažeidimus priėmimo Administracijoje veikiančiu vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, jos vertinimo ir sprendimų priėmimo tvarką. Administracijoje paskirtas kompetentingas subjektas – Administracijos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo. Asmuo informaciją apie pažeidimą gali pateikti Administracijoje veikiančiu vidiniu informacijos teikimo kanalu: tiesiogiai už korupcijos prevenciją savivaldybės administracijoje atsakingam asmeniui arba atsiųsdamas pranešimą elektroniniu paštu pranesk@plunge.lt.

Šioje srityje aptariami klausimai:

1. Ar žinote, kokių būdu Plungės rajono savivaldybės viduje galite pranešti apie pastebėtus pažeidimus (el. pašta, tiesiogiai už korupcijos prevenciją atsakingą asmenį ir kt.)?
2. Ar pastebėjęs (-usi) korupcijos apraiškas darbe apie tai informuotumėte už korupcijos prevenciją įstaigoje atsakingam asmeniui?
3. Ar sutinkate su teiginiu: „pranešus apie korupciją įstaigoje, kurioje dirbu, būtų užtikrinamas pranešėjo konfidencialumas“?

TYRIMO RZULTATAI:

- 1) 88 procentai respondentų žino, kokių būdu Plungės rajono savivaldybės viduje gali pranešti apie pastebėtus pažeidimus, 12 procentų, nežino.
- 2) 82,4 procentai respondentų pastebėję korupciją darbe apie tai praneštų už korupcijos prevenciją įstaigoje atsakingam asmeniui, 17,6 procentų nepraneštų.
- 3) 72,8 procentai respondentų sutinka su teiginiu: „pranešus apie korupcijos apraiškas įstaigoje, kurioje dirbu, būtų užtikrintas pranešėjo konfidencialumas“, 27,2 procentai, ne.

III. INTERESŲ KONFLIKTAI IR DOVANŲ POLITIKA

Administracijos direktoriaus 2025 m. sausio 1 d. įsakymu Nr. DE-10 patvirtintos Plungės rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklės ir 2012 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. D-51 asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje, nusišalinimo, esant interesų konfliktui, tvarka nustato Administracijos valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų ir kitų deklaruojančių asmenų privačių interesų deklaravimo, nusišalinimo ar nušalinimo nuo sprendimų priėmimo procedūras, deklaruojančių asmenų pareigas ir jiems taikomus apribojimus, siekiant suderinti privačius ir viešuosius interesus, užtikrinti viešųjų interesų pirmenybę priimant sprendimus, įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą bei užkirsti kelią atsirasti ir plisti korupcijai valstybinėje tarnyboje.

Šioje srityje aptariami klausimai:

1. Ar buvote informuotas apie pareigą pateikti privačių interesų deklaraciją?
2. Ar Jums yra žinoma ir aišku, kokia tvarka reikėtų nusišalinti nuo sprendimo rengimo, svarstymo ar priėmimo procedūros esant interesų konfliktui?

3. Ar Jums yra žinoma, kokios dovanos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą yra leidžiamos Plungės rajono savivaldybės administracijos ir seniūnijų darbuotojams?
4. Ar Jums yra žinoma, kaip reikėtų elgtis gavus dovaną ar paslaugą (pinigus, daiktus, produktus ir pan.) iš klientų/pareiškėjų, verslo ar kitų įstaigų atstovų, kurias pagal Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą priimti negalite?

TYRIMO REZULTATAI:

- 1) 83,2 procentai respondentų buvo informuoti apie pareigą pateikti privačių interesų deklaraciją, 16,8 procentų atsakė neigiamai.
- 2) 91,2 procentams respondentų yra aišku, kokia tvarka reikėtų nusišalinti nuo sprendimo rengimo, svarstymo ar priėmimo procedūros esant interesų konfliktui, 8,8 procentai atsakė, kad ne.
- 3) 74,4 procentai apklaustųjų žino, kokios dovanos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą yra leidžiamos Plungės rajono savivaldybės administracijos darbuotojams, 25,6 procentai nežino.
- 4) 85,6 procentai respondentų žino, kaip reikėtų elgtis gavus dovaną ar paslaugą (pinigus, daiktus, produktus ir pan.) iš klientų/pareiškėjų, verslo ar kitų įstaigų atstovų, kurias pagal Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą priimti negali, 14,4 procentai nežino.

IV. ANTIKORUPCINIO SĄMONINGUMO DIDINIMAS

Siekiant Plungės rajono savivaldybėje kurti antikorupcinę aplinką, svarbu stiprinti kiekvieno darbuotojo antikorupcinį sąmoningumą, formuoti skaidrumo nuostatas ir kultūrą.

Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punkte yra numatyta, jog viešojo sektoriaus subjektai rengia mokymus darbuotojams korupcijai atsparios aplinkos kūrimo klausimais ir tokiu būdu stiprina darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą.

Taigi, atsižvelgiant į minėtą teisinį reglamentavimą, yra itin svarbu, kad darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo didinimo veikla (įvairūs mokymai, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, savišvieta ir pan.) būtų suplanuota, nuosekli, pritaikyta konkrečioms darbuotojų grupėms, vykta reguliariai, nebūtų tik vienkartinio pobūdžio, turėtų teigiamą poveikį darbuotojų antikorupcinėms nuostatoms, būtų analizuojamas mokymų efektyvumas, jų tolimesnis poreikis.

Šioje srityje aptariami klausimai:

1. Ar girdėjote apie Plungės rajono savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones?
2. Ar Jūs per pastaruosius trejus metus, esate dalyvavęs (usi) antikorupciniuose mokymuose?
3. Ar Jums yra žinoma, kuris darbuotojas yra atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Plungės rajono savivaldybės administracijoje?

TYRIMO REZULTATAI:

- 1) 27,2 procentai respondentų girdėjo apie Plungės rajono savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones, 72,8 procentai atsakė neigiamai.
- 2) 36 procentai respondentų per pastaruosius trejus metus yra dalyvavę antikorupciniuose mokymuose, 64 procentai, ne.
- 3) 65,6 procentai apklaustųjų žino, kuris darbuotojas yra atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Plungės rajono savivaldybės administracijoje, 34,4 procentai, ne.

V. PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VEIKLA

Šioje srityje aptariami klausimai:

1. Ar Plungės rajono savivaldybės administracijoje esate pastebėję nepotizmo (artimieji), kronizmo (draugai) ar klientelizmo (partinio protegavimo) atvejų?
2. Ar informuotumėte aukštesnio lygmens vadovą, jeigu Jūsų tiesioginio vadovo sprendimas ar pavedimas prieštarautų teisės aktams?
3. Kaip manote, ar Plungės rajono savivaldybės administracijoje veiklos procesai yra organizuojami skaidriai?
4. Ar Plungės rajono savivaldybės administracijoje skatinama dalyvauti su antikorupcinio sąmoningumu susijusioje veikloje (dalyvauti mokymuose ir pan.)?

TYRIMO REZULTATAI:

- 1) 40,8 procentai respondentų Plungės rajono savivaldybės administracijoje yra pastebėję nepotizmo (artimieji), kronizmo (draugai) ar klientelizmo (partinio protegavimo) atvejų, 59,2 procentai, ne.
- 2) 75,2 procentų respondentų informuotų aukštesnio lygmens vadovą, jeigu tiesioginio vadovo sprendimas ar pavedimas prieštarautų teisės aktams, 24,8 procentų ne.
- 3) 82,4 procentai respondentų mano, kad Plungės rajono savivaldybės administracijoje veiklos procesai organizuojami skaidriai, 17,6 procentų, kad ne.
- 4) 75,2 procentai respondentų teigia, kad Plungės rajono savivaldybės administracijoje skatinama dalyvauti su antikorupcinio sąmoningumu susijusioje veikloje, 24,8 procentai atsakė, kad ne.

IŠVADOS IR SIŪLYMAI

Administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tolerancijos korupcijai nustatymo tyrimas (anoniminė apklausa) atliktas 2025 m. rugsėjo – spalio mėnesį. Anoniminėje apklausoje dalyvavo 125 Administracijos darbuotojai.

Anoniminėje apklausoje dalyvavusių respondentų korupcijos suvokimo ir netoleravimo indeksas yra gana **aukštas**. Respondentai turi pakankamai žinių apie korupciją ir geba nustatyti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir korupcijos apraiškas savo tarnybinėje veikloje.

98,4 procentų respondentų žino, kas yra korupcija, 82,4 procentų respondentų praneštų pastebėję korupcijos atvejus darbe, 75,2 procentų apklaustųjų informuotų aukštesnio lygmens vadovą, jei sprendimai ar pavedimas prieštarautų teisės aktams.

Tyrimo metu nustatyta, kad Administracijoje galimai egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, bet ji yra minimali. 22,4 procentų respondentų nurodė, kad jiems buvo siūloma atsidėkoti už jų vykdomas funkcijas, 17,6 procentų respondentų mano, kad Plungės rajono savivaldybės administracijoje veiklos procesai yra organizuojami neskaidriai.

Klausimai pateikti prevenciniais tikslais, siekiant nustatyti galimas rizikas ateityje ir įvertinti esamą situaciją bei pokytį.

Visiškai panaikinti korupcijos rizikos tikimybes yra neįmanoma, kadangi korupcija – daugialypis socialinis, kultūrinis, ekonominis, politinis reiškiny, kurį galima tik sumažinti ar laiku aptikti ir užkardyti pažeidimus. Pažymėtina, kad korupcijos rizikos nepasireiškia „pagal grafiką“, suplanuotai, jų

pasireiškimo tikimybės negalima tiksliai prognozuoti, todėl ypatingai svarbus tinkamas vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų funkcionavimas ir pasitikėjimas jais.

Pažymėtina, kad remiantis tyrimo metu gautais rezultatais, būtina su darbuotojais komunikuoti apie vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų saugumą ir patikimumą, pranešusių asmenų apsaugos ir skatinimo jiems priemonės, jų teises. Informacijos apie veikiančius vidinius informacijos apie pažeidimus teikimo kanalus ir jų funkcionavimą Administracijoje sklaida turi būti prioritetas kuriant korupcijai atsparią aplinką.

Atsižvelgiant į atliktos anoniminės apklausos rezultatus, s i ū l o m a:

1. Skyrių vedėjus ir Seniūnus įsitikinti, kad jau dirbantys darbuotojai būtų susipažinę, o naujai įsidarbinę darbuotojai būtų supažindinti, su Administracijos viduje patvirtintais teisės aktais, reguliuojančiais korupcijos prevenciją;
2. suplanuoti vidinių procesų didesnę skaidrinimą, daugiau dėmesio skirti teisės aktams aiškinti, numatant visus rengiamus teisės aktus peržiūrėti antikorupciniu požiūriu;
3. didinti vidinę komunikaciją ir dažniau viešinti informaciją apie Plungės rajono savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones;
4. 2026 m. akcentuoti pranešėjų apsaugą, konfidencialumo užtikrinimą.

Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus
Patarėja

Donata Norvaišienė